

"רבי שמעון בר יוחאי"**חלק א: מקורות [הבסיס] וכן פרשנים על רשב"י****זהר:**

ויחי קכ : מיום שיצא ר' שמעון מן המערה, לא נתכסה שום דבר מן החברים, והיו מסתכלים בסודות העליונים ונתגלו בהם כאלו ניתנו באותה שעה בהר סיני, אחר שמת ר"ש כתוב ויסכרו מעיינות תהום וארובות השמים, דהיינו שנסתמו מעיינות החכמה, והיו החברים הוגים דברים ולא עמדו בהם לדעת סודם.

חלק ב: מאמרים**מאמר א:****רבי שמעון בן יוחאי [רשב"י] :**

תנא בדור השני אחר החרבן. נולד בגליל, ולפי המסורה מת במירון בל"ג בעומר. היה תלמיד מובהק של רבי עקיבא ולמד אצלו 13 שנים בבני ברק (ויק"ר פכ"א ז').

רשב"י ובנו במערה:

שנה או שנתים אחרי מות רבי עקיבא, נתאספו חכמים בכרם ביבנה. היו שם ר' יהודה ב"ר אלעאי ור' יוסי ורשב"י. ויתב יהודה בן גרים גביהו.

פתח ר' יהודה ב"ר אלעאי בשבח הרומיים ואמר: כמה נאים מעשיהן של אומה זו, תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות. ר' יוסי שתק. נענה רשב"י ואמר: כל מה שתקנו לא תקנו, אלא לצורך עצמן תקנו. שווקין להושיב בהן זונות, מרחצאות לעדן בהן עצמן, גשרים ליטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות. אמרו: יהודה שעילה - יתעלה, יוסי ששתק יגלה לציפורי, שמעון שגינה יהרג. אזל הוא ובריה טשו בי מדרשא, וכאשר גברה הגזירה החביאו את עצמם במערה, ונעשה להם נס ומצאו חרוב ומעין מים והתפרנסו בדרך הזה, ולמדו שם ביחד כל היום במשך י"ג שנים. ואחר שמת הקיסר (אדריינוס) בא אליהו הנביא והודיעם, ויצאו משם (ירוש' שביעית פ"ט, בבלי שבת ל"ג: פסיקתא דף פ"ח ע"ב, ב"ר פע"ד ו' קה"ר פ"י ח', אסתר רבה פ"א ט')

היציאה מהמערה:

לאחר שיצאו מן המערה, ראה רבי אלעזר כי האנשים עוסקים בהבלי העולם הזה ואינם עוסקים בתורה, היה רבי אלעזר מעניש אותם ורבי שמעון מרפא אותם. אמר לו רבי שמעון לבנו: בני, די לעולם אני ואתה, שאנו עוסקים בתורה. בערב-שבת עם חשכה ראו זקן אחד כשהוא מחזיק בידו

שתי חבילות של הדסים וממהר לביתו. שאלו אותו: למה לך חבילות אלו. אמר להם: לכבוד שבת הבאתי אותן, להריח בהן. שאלו אותו: למה לך שתים ואין די לך באחת. אמר להן שתי אלו הן, אחת כנגד "זכור" ואחת כנגד "שמור" אמר לו רבי שמעון לבנו: בוא וראה כמה חביבות הן המצוות על עם ישראל, ושניהם שמחו מאד על שמצאו בדרכם יהודי יקר זה. אז נתיישבה ונחה דעתם, ויותר לא הקפיד רבי אלעזר. אחר שיצאו מהמערה היו רבי שמעון ובנו תשושי כח וכל גופם העלה חבורות ופצעים. כששמע חותנו, רבי פנחס בן יאיר, שכבר יצאו מן המערה, הלך לקראתם לקבל את פניהם, והביאם לטבריא כדי לרחוץ שם בחמי טבריא. הכניסם לבית-המרחץ והיה סך ורוחץ את גופם במים ובשמן. ראה רבי פנחס, שכל גופם מלא סדקים ובקעים מחמת החול שישבו בו במשך שלש עשרה שנים. התחיל רבי פנחס לבכות מרוב צער, ונשרו הדמעות על הפצעים של רבי שמעון והכאיבו לו מאד. אמר לו רבי פנחס: אוי לי שראיתי אותך פצוע ומוכה. אמר לו רבי שמעון: אשריך שראיתי בכך, שאלמלא ראית אותי כן לא היית מוצא בי כל-כך הרבה תורה. וספרו לנו חכמינו ז"ל, שאמנם גם לפני שיצא רבי שמעון אל המערה היה גדול מאד בתורה, אך לפני היות רבי שמעון במערה - כאשר היה מקשה איזו קושיא תוך למודו, היה רבי פנחס מתרץ ועונה לו שנים-עשר תירוצים, ועכשיו לאחר שיצא מן המערה - כשהיה רבי פנחס מקשה קושיא, היה רבי שמעון מתרץ לו עשרים וארבעה תירוצים על קושייתו.

חלק ג: סיפורים:

א: [רבי פנחס בן יאיר ורשב"י] זהר: שם קפז, ועיין שם עוד: מטרם שיצא (לאניה), והנה באו הצפרים ובפיה של אחת מהן מכתב אחד וכתוב בתוכו, אשר (ר' שמעון) בן יוחאי יצא מן המערה עם ר' אלעזר בנו, הלך (ר' פנחס בן יאיר) אליו, ומצא אותו שנשתנה וגופו מלא נקבים ופצעים, (מרוב הישיבה במערה), בכה עמו ואמר, אוי שראיתך בכך, אמר (ר"ש) אשרי חלקי, שראית אותי בכך, כי אם לא ראית אותי בכך, לא הייתי כך חלודין (כמו שעושים נקבים בקרקע). פתח ר' שמעון במצות התורה ואמר, מצות התורה שנתן הקב"ה לישראל, כתובות כולן בתורה בדרך כלל (בפסוק בראשית ברא אלקים עד המאמר ויהי אור)...

ב: [רשב"י והנחש] ויקרא רמא: בעוד שהיו הולכים בכרם ההוא, ראו נחש אחד שהיה בא ופיו פתוח, ולוהט בארץ בעפר, הוצק ר' שמעון והכו ידיו בראש הנחש, שקט הנחש והוריד פיו, וראה (ר"ש) את לשונו מתנדנדת, אמר לו, נחש נחש, לך ואמור לנחש ההוא העליון, (המסית והמסטין), שר' שמעון בן יוחאי נמצא בעולם. הכניס (הנחש) את ראשו לנקב עפר אחד. אמר (ר' שמעון) גוזר אני, כמו שנחש התחתון חזר לנקב העפר, כן נחש העליון יחזור לנקב של תהום הגדול.

ג: [הזוג שרצה להתגרש] פסיקתא דר"כ פכ"ב, שה"ש רבה פ"א ד': פעם באו לפניו איש ואשתו להתגרש, מפני שהאשה לא ילדה לו במשך עשר שנים לנשואיהן. רשב"י הציע להם שיעשו סעודה קודם הגט כמו סעודת הנשואין, ולבסוף נתחרטו שניהם על הגט ורשב"י התפלל עליהם ונולד להם בן.

ד: [הבקעה שהתמלאה בדינרי זהב] שמות רבה פ' נב : מעשה בתלמיד אחד של רשב"י שיצא לחוץ לארץ, ולאחר ששהה שם תקופה חזר לארץ ישראל עשיר גדול, כשהגיע לרשב"י היו התלמידים (אחרים) מקנאים בו, מכיון שראו את הריוח הגדול, ובקשו מרבים רשב"י לצאת גם כן לחו"ל. כאשר נודע לרשב"י מהמעשה, נענה לתלמידיו והוציאם לבקעה אחת שסמוכה למירוון, התפלל רבי שמעון ואמר בקעה, בקעה, התמלאי דינרי זהב. מיד התחילה הבקעה למשוך דינרי זהב, ונתמלאה כל הבקעה בדינרים. אמר להם רשב"י לתלמידיו, אם זהב אתם מבקשים הרי זהב, קחו לכם, אך תדעו שכל מי שיקח עכשיו זהב הרי הוא לוקח מתן שכרו לעוה"ב, שאין מתן שכר התורה בעולם הזה אלא לעולם הבא. כדכתיב 'ותשחק ליום אחרון', כיון ששמעו משכו ידיהם, (התחילו אומרים כי שמחתנו ד' בפעליך במעשי ידיך ארנן).

ה: [רשב"י מבקש מר"ע שילמדו תורה] פסחים קיב : חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רשב"י כשהיה חבוש בבית האסורים, אמר לו רשב"י לרבי עקיבא, רבי, למדני תורה, אמר לו איני מלמדך, משום שהיה אז סכנה ללמוד תורה, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחאי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו, בני, יותר ממה שהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק, אמר לו רשב"י ומי בסכנה ופלא עגל בסכנה ומה לך על סכנה שלי, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, דהיינו אם אתה רוצה לדון דיני נפשות שאל לחכם גדול ועשה כהוראתו וכו'.
